

סיכום עשור 2007-2017

תקציב

פורום מוסדות תרבות הוקם בשנת 2007 על רקע ירידה דרמטית בתקציב התרבות . במהלך שנות פעילותו של הפורום החל מ-2007 ועד היום גדל בסיס תקציב התרבות מ- 366 מיליון ל- 730 – כלומר ב-364 מיליון . תקציב התרבות הוכפל. הכספים החד פעמים גדלו ויגיעו ל-145 מיליון ש"ח בשנת 2018 הפורום הפך להיות שותף ומוביל יחד עם מנהל תרבות ואגף התקציבים את תהליך קביעת תקציב התרבות וחתם על ארבעה הסכמי תקציב תרבות במהלך השנים . האחרון שבהם תקציב 2017-2018 שקובע תוספת לבסיסי התקציב של 60 מיליון השנה ו-50 מיליון ב-2018 . כמו גם תוספת חד פעמית של 140 מיליון השנה ו-145 מיליון ש"ח ב-2018.

הפורום היה שותף לתקצוב הפריפריה במטרה להביא תרבות מהמרכז לכול חלקי ישראל מצד אחד ולהביא לפריחת יצירה מקומית מצד שני..

ההישג הגדול בהסכם האחרון הוא בהצלחתו של הפורום לקבוע בהסכם את היעדים של חלק גדול מהכספים הן בבסיס התקציב והן בכסף החד פעמי. כך נקבעו לדוגמא : תוספות לתקנות המקצועיות, לתרבות הערבית, לשיפוצים , לתרבות בקהילה ולתרבות לאוכלוסיות עם מוגבלות.

פורום מוסדות תרבות יזם את הקמפיין שמלווה את הפעילות בנושא התקציב בשנים האחרונות – **1% לנשמה**. החזון של הפורום הוא הגדלת תקציב התרבות לאחוז אחד מתקציב המדינה כפי שקובעת המלצת ארגון אונסקו. הפורום אף יזם הצעת חוק ברוח זו שהונחה על שולחן הכנסת מספר פעמים בשנים האחרונות וקבלה את תמיכתם של למעלה מ-60 חברי כנסת.

דיאלוג שוטף

הפורום מקיים דיאלוג שוטף עם משרדי הממשלה והכנסת. משרד התרבות ומשרד האוצר. כמו כן מקיים הפורום סיורים על מנת לשקף לממשל את הפעילות האיכותית והמגוונת של התרבות והשפעתה המשמעותית על חיי האזרחים, התרומה לכלכלה, ההשפעה על מרקם החיים העירוני ועוד. בסיורים משולבים גופי תרבות מכול התחומים , מאזורים גיאוגרפים שונים , גדולים וקטנים ומהמגזרים השונים בחברה.

מידע מהכנסת

הפורום אוסף מידע על החלטות , דיונים וחקיקה שיש להם השפעה על עולם התרבות ומפיץ מידע רלוונטי לגופי התרבות האופן שוטף.

שקיפות

מתחילת דרכו פועל הפורום להגברת השקיפות במנהל התרבות בכול הנוגע לפרוטוקולים, החלטות של המדורים והמחלקות במנהל, תוספות תקציביות, מודלים ועוד..

תבחינים חדשים

מיד עם כניסתה של רגב למשרד יזמה שרת התרבות, ח"כ מירי רגב שינויים בתבחינים. הפורום הגיש עתירה לבג"צ בדרישה שלא להחיל את התבחינים רטרואקטיבית. משרד התרבות הבטיח הגנה של 100 אחוז לגופי התרבות. בית המשפט ביקש מהפורום למשוך את העתירה לאחר שהשתכנע שהמוסדות לא יפגעו עקב התחייבות זו. בית המשפט ביקש ממשרד התרבות בעתיד להיערך בזמן לשינויים. אנו סבורים כי עצם ההליך היה חשוב וכי הייתה לו השפעה במתן הגנה לגופים.

בירוקרטיה: (נוהל תמיכות)

השנה הקשה באופן קיצוני שעברו גופי התרבות והיוצרים הנתמכים על ידי מנהל התרבות. האיחור הקיצוני במתן קבלת סכומי התמיכה ובהזרמת התמיכות הביא לכך שגופי תרבות רבים סבלו השנה מקשיי תזרים שהשפיעו על יכולתם לתפקד. משכורות ותשלומים לספקים עוכבו על רקע חוסר נזילות. הפניות הרבות למשרד לא עזרו. בשנתיים האחרונות מקיים הפורום דיונים עם אנשי משרד האוצר (החשב הכללי ואגף התקציבים) ועם הנהלת משרד התרבות במטרה להקל על הבירוקרטיה הרבה הכרוכה בהגשת הבקשות לתמיכות וקבלתן. כחלק מההסכם שנחתם לאחרונה החליטו הצדדים לזרז את המהלך במטרה להכניס שינויים בהליך כבר בשנת 2017. אנו מקווים שבקרוב נוכל להביא לפורום להחלטה הצעה משותפת בנושא. אחד הדברים הטובים שקרו השנה על רקע השנה הקודמת היא החלוקה של 20 אחוז מקדמות כבר בינואר לכול התקנות שיש בהן תבחינים.

ביקורות

הועלתה בקשה לנסות לתאם ככל האפשר את הביקורות שעושים גופי הממשלה השונים, להתריע מראש על ביקורת ככל האפשר ולא לקיים אותה בזמן חגים. בשנתיים האחרונות חל שיפור.

שיפוצים

הפורום ניהל שורה של דיונים מנהל תרבות ועם משרד החשב הכללי במטרה להביא להקלות בדרישות לקבלת כספי השיפוצים. החלטות שהתקבלו הם קביעת תנאים מיוחדים בהם תוכל וועדת תמיכות לפטור מרישום הערת אזהרה וביטול הדרישה להיתר בניה בשלב הבקשה. עדין המצב בתקנת השיפוצים רע מאד. הבעיה כפולה – חוסר תפקוד של המשרד וקשיים הנובעים מנוהל שר אוצר. ב-2016 לא חולקו כספי הפיצויים בגלל הבעיות במשיכת הכספים וחוסר תבחינים. הנושא עלה על ידנו בישיבה האחרונה שערכנו עם סגן החשב הכללי, נחמיה קינד ואנו מחפשים פתרון.

חופש הביטוי

הפורום קיים פעילות במטרה למנוע פגיעה בחופש הביטוי. התקיים כנס בנושא, מפגש עם אנשי משרד המשפטים והאוצר לגבי יוזמת שרת התרבות לקדם חקיקה בנושא. כמו כן הועלה הנושא של תיאטרון אל מידן בפני משרד המשפטים.

מנהל תרבות

הפורום מנסה כמיטב ללחוץ על טיוב כוח האדם והגדלת התקנים במנהל על מנת להטיב את השרות שמקבלים הגופים הפורום ביקש הגדלה במספר התקנים. למרות הגידול במספר הגופים שבהם מטפל המנהל בעשור האחרון, הגידול במשימות והרחבת הרגולציה והבירוקרטיה – אין כמעט גידול בתקנים. התוצאה עומס גדול על הפקידות הקיימת וחוסר יכולת לקדם פרויקטים חדשים. הפורום תבע פעם אחר פעם כי האנשים שימונו למנהלי התחומים יהיו אנשי מקצוע עם רקע מתאים ושהתנאים שיוצרו יהיו ברמה שתמשוך מועמדים מתאימים. הצענו לעבור לחוזים אישיים עם קדנציות לתפקידי מפתח.

יוצרים עצמאיים

הפורום פעל בשנים האחרונות למען היוצרים העצמאיים גם בתמיכה בעמותות שמטפלות ביוצרים ומהוות חלק מהפורום. כך ליווינו את המאבק של עמותת הכוראוגרפים וחבריה ואת עמותת אי"ב. מעבר לכך בהסכם 2015 עמדנו על הקמה ותקצוב קרן לתמיכה ביוצרים העצמאיים וליווינו את תהליך של הגיבוש של הקרן. לצערנו עד כה לא הוקמה הקרן אך התקציבים המיועדים לה נשמרו למטרה האמורה. כרגע יש כבר טיוטה לקול קורא בנושא ואנו מקווים שהשנה הקרן תפעל. מדובר השנה ב-15 מיליון שח שיחולקו ליוצרים בתחומי המשחק, המוזיקה, המחול והאומנות הפלסטית. איגוד האומנים הפלסטיים הוא שותף פעיל בפעילות הפורום ואנו עומדים לרשותם בשעת הצורך. הפורום מקדם פיתוח מנגנון לתמיכה ביוצרים עצמאיים, גם בתחומים שכיום אינם נתמכים כגון: שירה, מוסיקת אינדי וג'אז, סופרים,

מועצת התרבות והאומנות

נציגות הפורום הופיעה במועצת התרבות והאומנות – הועלו שלושה נושאים תקציב, חופש הביטוי והבירוקרטיה. נפגשנו מספר פעמים עם יגאל עמדי וקיימנו סיור היכרות במספר מוסדות.

"Creative Europe"

הפורום מקדם בשנים האחרונות את היוזמה להצטרפות ישראל לתכנית האירופית לשיתוף פעולה בתחום התרבות והמדיה, "Creative Europe". הפורום פעל מול שלושת המשרדים הרלוונטיים משרד החוץ ובמיוחד משרדי התרבות והאוצר. לשמחתנו אחרי הרבה תלאות בתקצוב אך בעיקר בקידום ההחלטה והאקלים הפוליטי – יש הצעת מחליטים שאמורה לעלות בממשלה ביום א הקרוב שמאשרת הצטרפות, מתקצבת את ארבעת השנים הקרובות וקובעת בהתאם לתנאי התכנית, הקמה והפעלה של מינהלת ייעודית ("Creative Europe Desk"), אשר תתוקצב שווה בשווה על ידי ממשלת ישראל והאיחוד האירופי ומטרתה תהיה להפיץ מידע ולסייע לאמנים ומוסדות תרבות ישראלים, כמו גם לתעשייה הישראלית, ליצור שיתופי פעולה עם אמנים ומוסדות תרבות מהמדינות המשתתפות בתכנית בתחומי התרבות והמדיה, ולהגיש מועמדות לקולות הקוראים.

(לצערנו ברגע האחרון לפני ישיבת הממשלה משכה שרת התרבות את הנושא מסדר היום. מכתבים בנושא נשלחו לראש הממשלה ולשת התרבות).

ימי תרבות

האירוע התרבותי הגדול במדינה הוא פרי יוזמת הפורום. יוזמה שמפעל הפיס אימץ בשמחה והפיח בה חיים יחד עם משרד התרבות. מטרת ימי תרבות להנגיש את התרבות לכלל אזרחי ישראל ולקרב את התרבות לקהלים חדשים. הפרויקט החל בשנת מתרחב מידי שנה והוא הצלחה גדולה. זו גם ההזדמנות להודות לעוזי דיין, דולין מלניק שירי לאופר וכל צוות מפעל הפיס שנרתמו למימוש הפרויקט בכל הכוח.

מובילי תרבות

מזה שנים מקיים הפורום יחד עם סדנאות הבמה קורס מיוחד להעשרת יוצרים ואמנים מכל התחומים לקראת היום בו יהיו מנהלים אמנותיים של מוסד או גוף תרבות. בזאת נענה הפורום לצורך שעלה מהשטח ולפנייתו של ראש מנהל התרבות בעבר צח גרניט.

הקמה וליווי של איגוד יו"ר של המוסדות

לפני כשנתיים בהתייעצות עם חלק מיו"ר גופי התרבות הוחלט על הקמת איגוד של יו"ר מוסדות התרבות. במסגרת זו נערכו דיונים על עתיד התרבות ותקציב התרבות נערכה פעילות להגדלת התקציב, התקיים במסגרת כנס הארץ בוקר של שולחנות עגולים הפורום מודה לאלי זהר, אפרת רייטן ולכל יושבי הראש שנרתמו למאבק למען התרבות.

הקמת איגוד יושבי ראש של מוסדות תרבות:

הקמת איגוד יו"רים: לפני כשנתיים בהתייעצות עם חלק מיו"ר גופי התרבות הוחלט על הקמת איגוד של יו"ר מוסדות התרבות. במסגרת זו נערכו דיונים על עתיד התרבות ותקציב התרבות נערכה פעילות להגדלת התקציב, התקיים במסגרת כנס הארץ בוקר של שולחנות עגולים. ובהזדמנות זאת תודה לאלי זהר אפרת רייטן ולכל יושבי הראש שנרתמו לסייע במאבק למען התרבות.

שולחנות עגולים:

במסגרת ועידת התרבות שקיים עיתון הארץ התקיימו באותו הבוקר חמישה שולחנות עגולים שנערכו על ידי איגוד יושבי הראש של מוסדות התרבות. הסיכומים נשלחו לכולכם. כחלק מהסיכומים החליטו יושבי הראש יחד עם הפורום לקיים סדרת שולחנות עגולים בפריפריה. המפגש הראשון נערך בשדרות והיה מוצלח מאוד. אנו עובדים כעת על תיאום של המפגשים הבאים בקרית גת ובעכו, כשהנושא המרכזי בדיונים **מקומה של התרבות בחברה**.

סל תרבות וחינוך לתרבות

מעורבות במניעת פגיעה בפעילות הסל, ותודה למנכ"ל רן שפירא.

תרבות לישראל

לצערנו הרב מאבק שניהלנו על טיב המכרז שיצא להפעלת הפעילות של התרבות בפריפריה במטרה לשמור על המסגרת הטובה והמקצועית שנוהלה ע"י צוות נפלא בראשות רינת גלאון בתרבות לישראל - לא צלח. התוצאה הזכייה של חברת פמי פרימיום שפועלת על פי מכרז שנפלו בו שגיאות רבות גם לפי עמדת אנשי המקצוע של המשרד.

אחד הנושאים שטיפלנו בו היה הקביעה במכרז לפיה הזכיין גובה את הכסף במזומן מהרשויות ומשלם לגופי התרבות והאומנים שוטף פלוס 60. המשמעות פמי פרימיום בגיבוי המשרד החזיקו את הכסף – לא הסבסוד- של הגופים אצלם. לאחר דיאלוג ארוך וממושך שינה המשרד את התנאים לשוטף פלוס שלושים לגופים והאומנים והקל גם על הרשויות. למרות זאת עדין יש תלונות רבות על עיכובו בגביה ובהעברת הכסף. כמו כן יש תלונות רבות על ההסכם הדרקוני והחד צדדי שמחייבים את הגופים והאומנים לחתום עליו. בימים אלו אנו פועלים לשינוי המכרז.

הצעת חוק אמנים זרים

החוק שאושר לאחרונה מתקן את המצב הנוכחי בו יש הגבלה של 5 שנים על שהייתו של אומני במה זרים ומאפשרת לשר הפנים לאחר התייעצות להאריך את שהייה. הפורום מודה לח"כ איתן ברושי שקידם במרץ ובעקשנות את החוק.

קרון קולנוע פריפריאלי

מבקשים לתקצב סכום נוסף לתמיכה בקולנוע הישראלי באמצעות תמיכה בקולנוע פריפריאלי בדומה למיזם הקולנוע בירושלים. ארכיון הקולנוע בירושלים - למעשה ארכיון הקולנוע היחידי בישראל. יש תוכנית מסודרת והמהלך התחיל. יש לתקצב כסף לפרויקט ולתמיכה שוטפת.

פריפריה

לתת לכל אזרח במדינת ישראל נגישות וחשיפה לעשייה תרבותית איכותית. תרבות לישראל היא אחד הכלים המשמעותיים למימוש החשיפה. יש ביקוש אדיר של תושבי הפריפריה לתכנים איכותיים מתחומי האמנויות השונים (תיאטרון, מחול, מוסיקה וכו'). לעודד פיתוח של חיי תרבות תוססים ברחבי הפריפריה. לשם כך יש להקים חממות ליוצרים ומרכזי תרבות רב תחומיים בשיתוף עם רשויות מקומיות שמבינות את התרומה האדירה של התרבות לפיתוח היישוב (כפי שנעשה בחולון ובבאר שבע). המצב כיום שבו התמיכה נעשית דרך תרבות בקהילה או יוזמות גורם לכך שהתקציבים נמוכים ולא מאפשרים באמת להתפתח. זה עלה בדיוני התקציב האחרונים והאוצר אהב את הרעיון.

מכון לייצוא תרבות :

התרבות הישראלית מאד מבוקשת בעולם. היצירה הישראלית על כל גווניה מתמודדת בכבוד ובניגוד לכל הסיכויים על ייצוג ונוכחות ראויה מעבר לים מול שווקים זרים, שהשקעתם בתחום התרבות גדולה בהרבה מזו שמקצה מדינת ישראל לכך. יצירות ישראליות זוכות בפרסים וגופי תרבות ויוצרים מוזמנים לפסטיבלים החשובים. מדינת ישראל משקיעה תקציב קטן מאד ולא מספק בשיווק וייצוא התרבות הישראלית. מעבר לכך התמיכה בפעילות נתקלת במחסומים בירוקרטים . מירב התמיכה היא באמצעות המחלקה לקשרי תרבות במשרד החוץ שתקציבו קטן.

רוב המדינות המתקדמות הבינו כבר מזמן את הפוטנציאל הטמון בקשרי תרבות ובייצוא התוצרת כחלק בלתי נפרד מעבודת התדמית. לרוב המדינות יש גוף מיוחד שעוסק בייצוא התרבות לדוגמא: המכון הצרפתי, הבריטיש קאונסיל, המכון הפולני, מכון סרוונטס הספרדי ועוד.

יש רצון של פורום מוסדות התרבות ואנשי המשרד להקים גוף שיעסוק בשיווק ובייצוא של התרבות הישראלית . אגף התקציבים באוצר תומך מאד המהלך. הקמת גוף כזה צריכה להיות בדיאלוג עם משרד החוץ.

שימור ותיעוד

הקמת מחלקה במשרד שתעסוק בשימור ותיעוד העשייה האומנותית, לרבות פעולות הצלה של ארכיונים בתחום התרבות והדיגיטציה. יש לשקול להעביר לפחות חלק מהתקצוב של פרויקט מורשת למשרד. פרויקט תמ"ר היה אמור לעסוק גם בשימור המורשת הרוחנית ובפעול זה כמעט שלא קורה בעיקר בגלל מחסור בצוות שיעבוד על הנושא במשרד התרבות.

צוק איתן:

הפורום לחץ והגיע לסיכום עם המשרד על פיצוי כספי לגופים הנמצאים בעוטף עזה ובדרום. עבור הנזקים שנגרמו כתוצאה מהמבצע.

משרד החוץ - קשתו"ם

פעילות עם קשתו"ם למניעת כפל תמיכות שיאפשר סיוע לייצוא גופי תרבות לחו"ל. המאבק עדיין לא הסתיים. בימים אלו אנו שומעים על קיצוץ גדול במאוד בתקציבי קשתו"ם והנציגויות בחו"ל דבר שמעלה חששות כבדים לקיומם של אירועי חשיפה בינלאומית, וביטול סיוע למימוש הזמנות של פסטיבלים וגופים שונים וחשובים בחו"ל. אנו ממתינים לפגישה עם מנכ"ל משרד החוץ.

=====